

המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
לממשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

אוניברסיטת
רייכמן

הציבור הישראלי מתנגד למינוי שופטים על ידי ועדה שתורכב מרוב של פוליטיקאים

ינואר 2023

ד"ר עומר יעיר

מנהל מחקר ועמית מחקר, המכון לחירות ואחריות

הצעה להפניה בשימוש ביבליוגרפי:
יעיר, עומר. 2023. "הציבור הישראלי מתנגד למינוי שופטים על ידי ועדה שתורכב מרוב של פוליטיקאים". סקרי המכון לחירות ואחריות, אוניברסיטת רייכמן.

מבוא

בראשית שנת 2023, ימים ספורים ממועד הקמת ממשלת ישראל ה-37 בראשות בנימין נתניהו, הציג שר המשפטים יריב לוין תוכנית לשינוי פניה של מערכת המשפט – ושל משטר מדינת ישראל. ישנם רבים הטוענים שהתוכנית, אם תתממש כהצעתה, תיפגע אנושות במערכת המשפט ושלאחריה תחדל מדינת ישראל מלהיות מדינה דמוקרטית. מולם, יש הטוענים כי התוכנית תסייע להחזרת האיזון בין הרשויות במדינה.

אחד הסעיפים בתוכנית של שר המשפטים לוין, שיש הטוענים שהוא הסעיף החשוב ביותר ברפורמה,¹ עוסק בשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים. כיום, הוועדה למינוי שופטים כוללת שלושה נציגים של מערכת המשפט, שני נציגים של לשכת עורכי הדין, וארבעה נבחרים (שני שרים ושני חברי כנסת – אחד/ת מהקואליציה ואחד/ת מהאופוזיציה). מאחר ונדרש רוב פשוט לרוב המינויים, הרכב הוועדה מקנה יתרון לנציגים "המשפטיים". לפי תוכניתו של לוין, הרכב הוועדה למינוי שופטים ישתנה כך שבמקום נציגי לשכת עורכי הדין יכהנו נציגי ציבור אשר ימונו על ידי שר המשפטים. למעשה, התוכנית המוצעת תקנה לנבחרים הציבור רוב ברור בוועדה זו ותקנה לממשלה את הסמכות למנות שופטים לכל הערכאות ללא צורך בהסכמה של מערכת המשפט או האופוזיציה.² באופן זה, הממשלה תשלוט הלכה למעשה בבחירת השופטים.

האם הציבור הישראלי תומך בשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים כך שגוף המורכב בעיקר מפוליטיקאים יהיה זה שיימנה שופטים? בחנו שאלה זו בסקר שערכנו במכון לחירות ואחריות סקר ב-22-16 בינואר – כשבועיים ממועד הכרזת תוכניתו של שר המשפטים.

ממצאי הסקר מראים שרוב הציבור הישראלי, כמעט 60%, מתנגד לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים באופן המוצע, לעומת מעט למעלה מרבע (26%) התומכים בכך. עם זאת, לצד התנגדות גורפת לכך בקרב מצביעי האופוזיציה (85% מהם מתנגדים לשינוי המוצע להרכב הוועדה), ישנו רוב קטן בקרב מצביעי הקואליציה התומך בשינוי מוצע זה (52%). הבדלים ניכרים גם בחלוקה לפי קבוצות אידיאולוגיות (ימין, מרכז, ושמאל) ולפי מידת דתיות בקרב משיבים יהודים (חילונים, מסורתיים, דתיים-לאומיים, וחרדים).

בנוסף, במהלך עריכת הסקר התרחשה פסיקת בג"צ אשר פסלה את אריה דרעי מלכהן כשר הפנים ושר הבריאות. בשורה של ניתוחים שערכנו, אנו מוצאים שככלל, לפסיקה זו לא הייתה כמעט השפעה על עמדות הציבור הישראלי ביחס לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים.

לפירוט על המתודולוגיה, ראו בנספח בסוף המסמך.

¹ ראו למשל כאן.

² לתיאור הרפורמה המוצעת בוועדה לבחירת שופטים, ראו כאן, או כאן.

מהסקר עולים מספר ממצאים :

- רוב הציבור הישראלי, כ- 60%, מתנגד לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים באופן המוצע, לעומת מעט למעלה מרבע (26%) התומכים בכך. לפסיקת בג"צ, שפסלה את אריה דרעי מלכהן כשר הפנים ושר המשפטים, לא היתה כל השפעה על עמדות ביחס לשינוי המוצע להרכב הוועדה למינוי שופטים.
- 52% ממצביעי הקואליציה תומכים בשינוי המוצע להרכב הוועדה לעומת התנגדות גורפת לכך בקרב מצביעי האופוזיציה (85%).
- בקרב מצביעי מפלגות הקואליציה, 41% בלבד ממצביעי הליכוד תומכים בשינוי המוצע. זאת לעומת תמיכה גורפת בקרב מצביעי יהדות התורה (85%), ורוב בקרב מצביעי ש"ס והציונות הדתית (56%).
- לא נמצא רוב ברור בקרב ימנים התומך או מתנגד לשינוי המוצע להרכב הוועדה למינוי שופטים (42% תומכים לעומת 40% מתנגדים). מנגד, 71% מתומכי המרכז ו-84% מתומכי השמאל מתנגדים לשינוי תיקון זה.
- הבדלים ניכרים בסוגיה זו נמצאו בחלוקה לפי מידת דתיות: רק בקרב חרדים נרשמה תמיכה לשינוי המוצע להרכב הוועדה למינוי שופטים: 84% מהחרדים תומכים בשינוי זה. לעומת זאת, 54% מהמסורתיים ו-79% מהחילונים מתנגדים לשינוי המוצע. בקרב דתיים-לאומיים לא נמצא רוב ברור התומך או מתנגד לשינוי המוצע בוועדה למינוי שופטים.

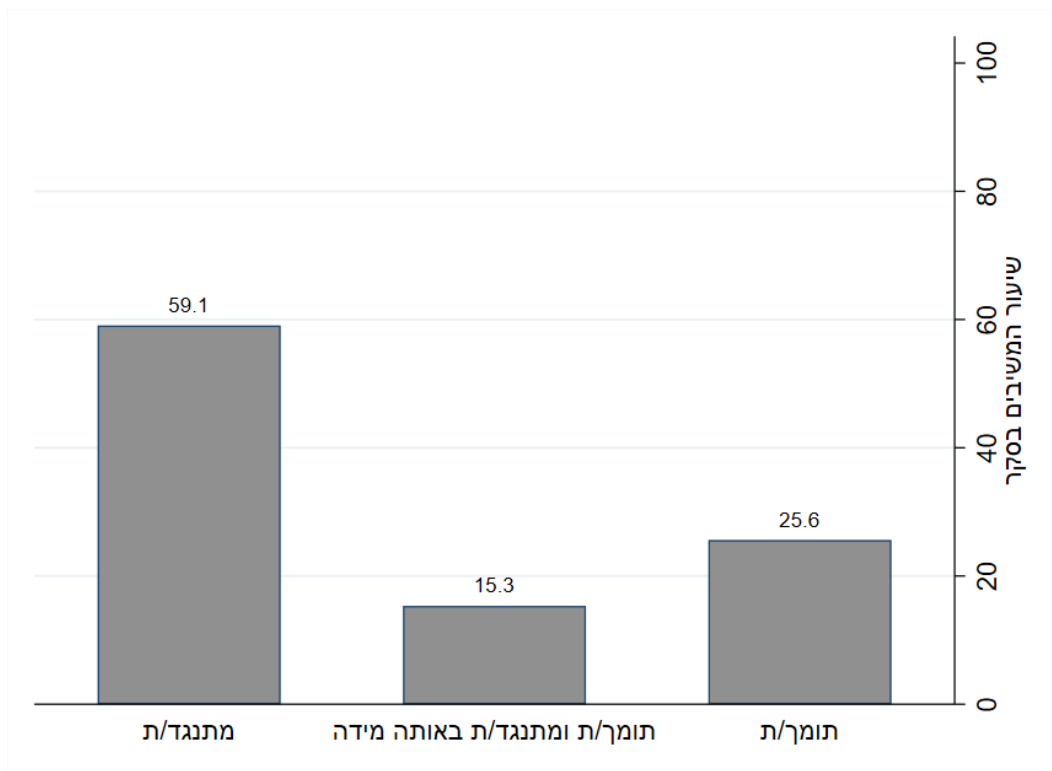

עמדות הציבור הישראלי בנוגע לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים

שאלנו בסקר את השאלה הבאה: "בוועדה למינוי שופטים יושבים כיום שלושה נציגים של מערכת המשפט, שני נציגים של לשכת עורכי הדין, וארבעה פוליטיקאים (שני שרים ושני חברי כנסת). יש הטוענים כי צריך לשנות את השיטה ולהעביר את ההחלטה על מינוי השופטים מהוועדה לגוף המורכב בעיקר מפוליטיקאים. האם את/ה תומך/ת או מתנגד/ת לשינוי כזה?"³

כמעט 60% מהישראלים (59.1%) ציינו כי הם מתנגדים לשינוי בו מינוי שופטים ייעשה על ידי גוף המורכב בעיקר מפוליטיקאים.⁴ לעומתם, קצת יותר מרבע מהישראלים, 25.6%, ציינו כי הם תומכים בשינוי זה.⁵ עוד כ-15% ענו תשובה נייטרלית של "תומך/ת ומתנגד/ת באותה מידה". ממצאים אלו, אשר מוצגים בתרשים מס' 1, עולה שקיים רוב בציבור הישראלי המתנגד לכך שגוף המורכב בעיקר מפוליטיקאים ימנה שופטים—לפחות בנוסח המופיע בשאלה זו.⁶

תרשים 1. עמדת הציבור הישראלי ביחס לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים

³ אפשרויות התשובה לשאלה: 1- תומך/ת מאד; 2- תומך/ת; 3- תומך/ת ומתנגד/ת באותה מידה; 4- מתנגד/ת; 5- מתנגד/ת מאוד; 6- לא יודע/ת. 12% מהמשיבים ענו "לא יודע/ת" בתשובה לשאלה זו, והם הוצאו מהניתוח. כדי להקל על הצגת הממצאים, אפשרויות התשובה תומך/ת מאד ו-תומך/ת אוחדו לקטגוריה אחת של "תומך/ת", אפשרויות התשובה תומך/ת ומתנגד/ת באותה מידה נשארה כקטגוריה של "תומך/ת ומתנגד/ת באותה מידה", ואפשרויות התשובה מתנגד/ת ו-מתנגד/ת מאד אוחדו לקטגוריה אחת של "מתנגד/ת".

⁴ 40.1% ענו 'מתנגד/ת מאד' ו-19.0% ענו 'מתנגד/ת'.

⁵ 12.8% ענו 'תומך/ת מאד' ו-12.8% ענו 'תומך/ת'.

⁶ ייתכן כי נוסח מעט שונה של השאלה היה מוביל לתוצאות מעט שונות. לאור מורכבותה של הצעתו של לויין לשינוי הרכב הוועדה בחרנו שלא לשאול את המשיבים בסקר שלנו לגבי ההצעה הספציפית זו, והסתפקנו בשאלה אשר לטעמנו תואמת ל"רוח" ההצעה של לויין.

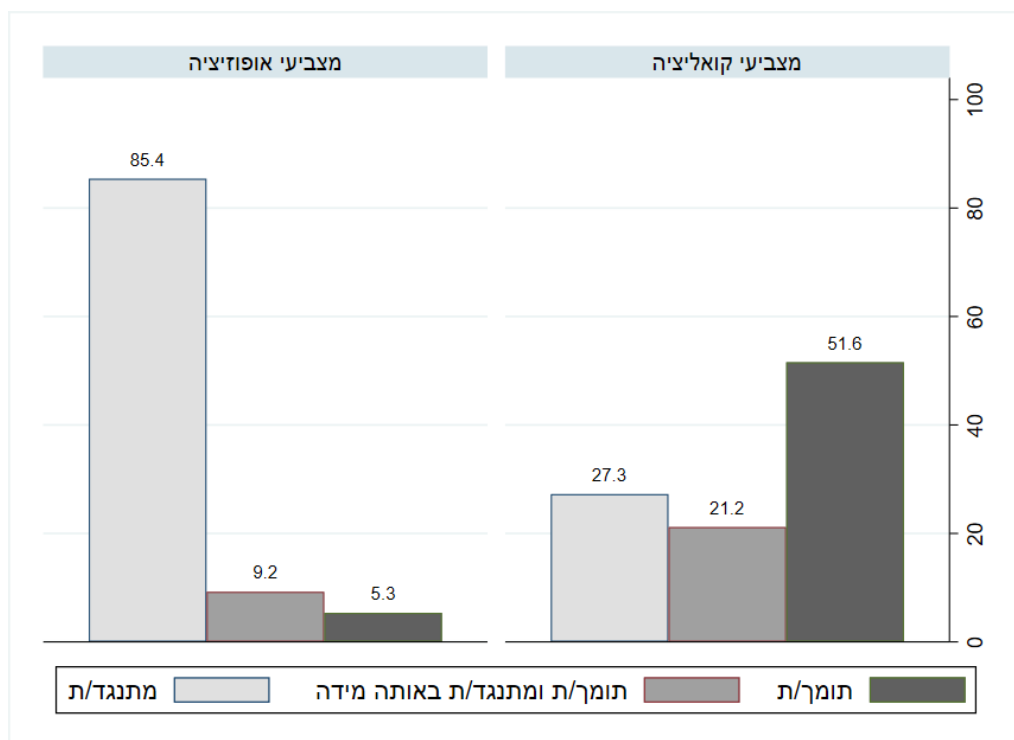
מקרא. הסקאלה נעה באחוזים מ-0 ל-100.

עמדה בנוגע לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים, בחתך קבוצות פוליטיות שונות

ישנם הבדלים משמעותיים בין חברי קבוצות שונות, בדגש על מצביעים למפלגות הקואליציה ולמפלגות האופוזיציה, כמו גם בין חברי גושים אידיאולוגיים שונים (ימין, מרכז, שמאל) ובקרב יהודים על הרצף חילוני-חרדי, בנוגע לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים.

תרשים מס' 2 מציג את תשובותיהם של מצביעים אשר בבחירות האחרונות לכנסת (נובמבר 2022) הצביעו למפלגות המרכיבות את הקואליציה (מצביעי הליכוד, הציונות הדתית-עצמה יהודית, ש"ס, ויהדות התורה), לעומת אלו שהצביעו למפלגות המרכיבות את האופוזיציה (מצביעי יש עתיד, המחנה הממלכתי, ישראל ביתנו, רע"מ, חד"ש-תע"ל, והעבודה, כמו גם מצביעי מרצ, בל"ד, והבית היהודי).⁷ ניכר כי ישנם הבדלים ברורים בין מצביעי הקואליציה ומצביעי האופוזיציה. בקרב מצביעי הקואליציה, כ-52% תומכים בשינוי המוצע להרכב הוועדה לעומת מעט למעלה מרבע אשר מתנגדים לכך.⁸ מנגד, רוב גורף בקרב מצביעי האופוזיציה, כ-85%, מתנגד לשינוי המוצע להרכב הוועדה למינוי שופטים, ושיעור קטן ביותר, של 5% תומך בכך.⁹

תרשים 2. עמדה ביחס לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים, בחתך קואליציה ואופוזיציה

מקרא. הסקאלה נעה באחוזים מ-0 ל-100.

⁷ הוצאה מהניתוח של המשיבים שדיווחו שהצביעו למפלגות מרצ, בל"ד, והבית היהודי, אשר לא עברו את אחוז החסימה, מובילה לשינויים קלים ביותר, בדגש על אחוז אחד יותר אשר מתנגד לשינוי הוועדה למינוי שופטים, ולכן השארנו אותם בניחות הנתונים.

⁸ כ-11% ממצביעי הקואליציה ענו "לא יודעת/ת" בתשובה לשאלה זו, והם הוצאו מהניתוח.

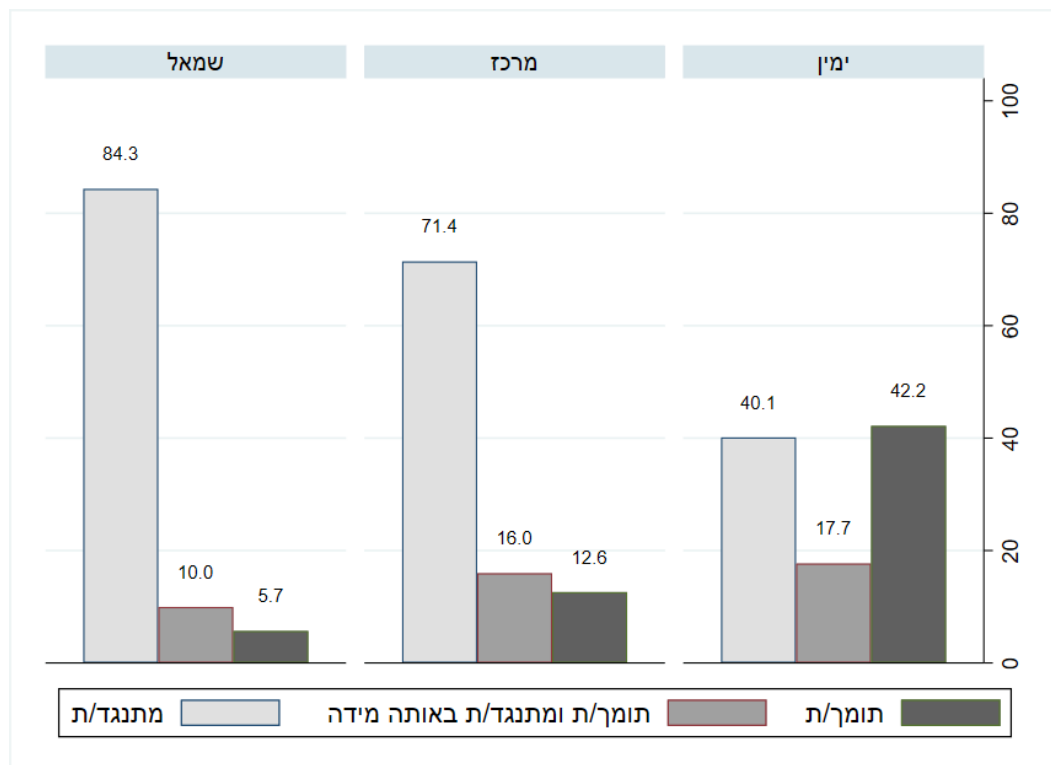
⁹ כ-7% ממצביעי האופוזיציה ענו "לא יודעת/ת" בתשובה לשאלה זו, והם הוצאו מהניתוח.

מפילוח לפי הצבעה למפלגות ספציפיות, עולה כי בקרב מפלגות הקואליציה תומכים בשינוי המוצע 85% ממצביעי יהדות התורה (7% מתנגדים), 56% ממצביעי הציונות-הדתית (27% מתנגדים), ו-56% ממצביעי ש"ס (19% מתנגדים), זאת, לעומת 41% בלבד ממצביעי הליכוד התומכים בשינוי המוצע (34% מתנגדים). מנגד, בקרב מצביעי כל אחת ממפלגות האופוזיציה, למעלה מ-50 אחוזים מתנגדים לשינוי המוצע, עם למעלה מ-80% מתנגדים בקרב מצביעי יש עתיד, המחנה הממלכתי, ישראל ביתנו, והעבודה.

בפילוחים נוספים שבחנו, מצאנו הבדלים משמעותיים גם בחתך של הגדרה עצמית אידיאולוגית על ציר ימין-שמאל.¹⁰ כפי שניתן לראות בתרשים 3, בקרב המגדירים עצמם בימין האידיאולוגי (להלן "תומכי ימין") אין רוב ברור התומך או מתנגד לשינוי המוצע להרכב הוועדה למינוי שופטים—42% תומכים לעומת 40% מתנגדים. מנגד, בקרב המגדירים עצמם במרכז האידיאולוגי (להלן "תומכי מרכז") ובעיקר בקרב המגדירים עצמם בשמאל האידיאולוגי (להלן "תומכי שמאל"), ישנו רוב ברור המתנגד לכך: 71% המתנגדים לכך בקרב תומכי מרכז ו-84% המתנגדים בקרב תומכי שמאל.

תרשים 3. עמדה ביחס לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים, בחתך אידיאולוגיה

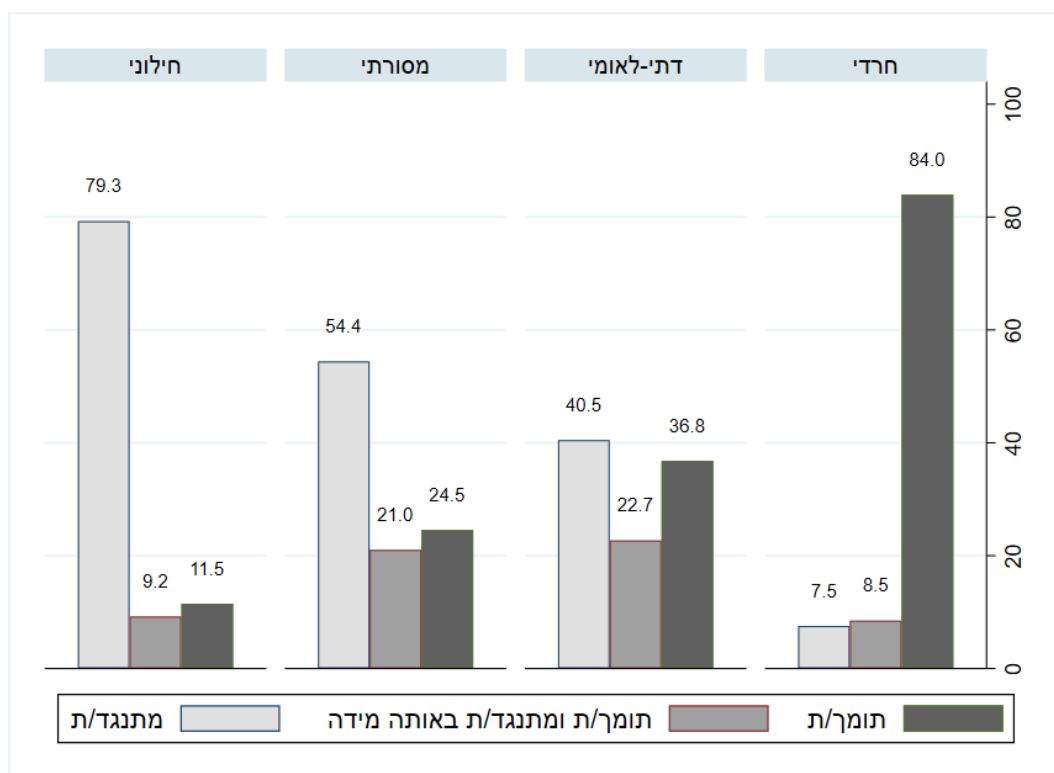
מקרא. הסקאלה נעה באחוזים מ-0 ל-100.

¹⁰ שאלת ההגדרה העצמית על ציר ימין-שמאל אידיאולוגי כללה שבע אפשרויות תשובה, כאשר 1 משמעו ימין, 4 משמעו מרכז, ו-7 משמעו שמאל. אלו שענו 1-3 הוגדרו כ-"ימין", אלו שענו 4 הוגדרו "מרכז", ואלו שענו 5-7 הוגדרו "שמאל". 3% מהמשיבים בסקר ענו "לא יודעת" לשאלת ההגדרה העצמית האידיאולוגית והם הוצאו מהניתוח הספציפי הזה.

תרשים 4 מציג את העמדות ביחס לשינוי הוועדה להרכב שופטים בחתך של מידת דתיות בקרב המשיבים היהודים בסקר. רק בקרב חרדים ישנה תמיכה לשינוי המוצע להרכב הוועדה למינוי שופטים: רוב מוחץ בקרב החרדים, 84%, תומך בשינוי זה. מנגד, בקרב דתיים-לאומיים אין רוב ברור התומך או מתנגד לשינוי המוצע בוועדה, כאשר ישנם מעט יותר המתנגדים לשינוי המוצע מאשר תומכים בכך—41% מתנגדים לעומת 37% תומכים. בקרב מסורתיים ישנו רוב המתנגד לכך לשינוי המוצע: 54% מתנגדים לעומת 25% תומכים. לבסוף, בקרב חילונים רוב ברור, 79%, מתנגד לשינוי המוצע לעומת 12% אשר תומכים בכך.

תרשים 4. עמדה ביחס לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים, בחתך מידת דתיות (יהודים בלבד)

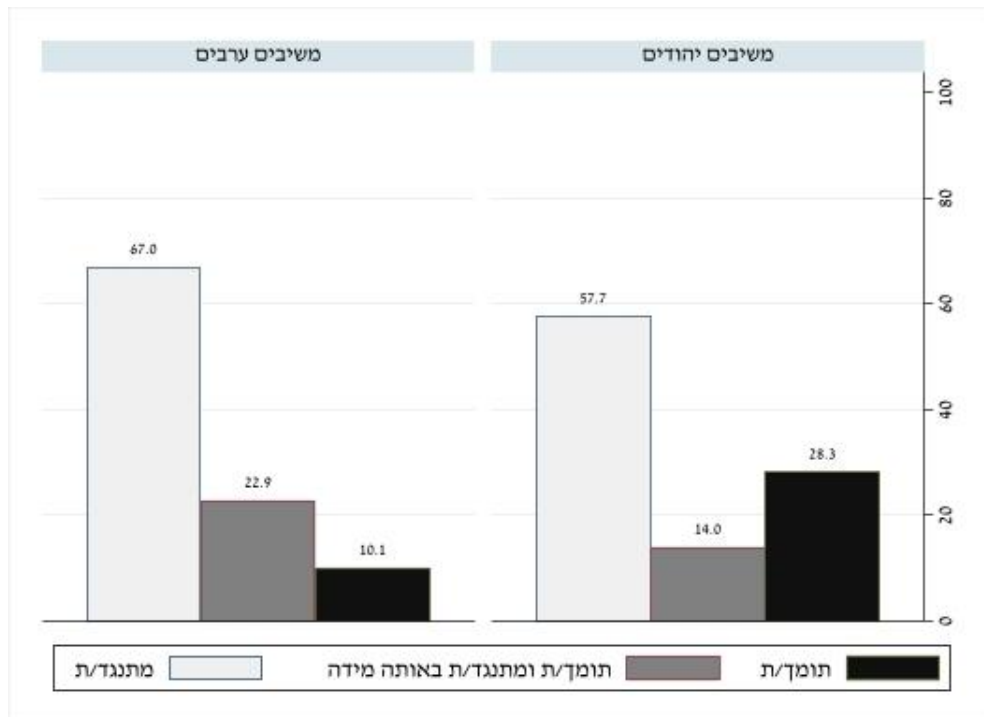

מקרא. הסקאלה נעה באחוזים מ-0 ל-100.

לבסוף, מצאנו הבדלים, הגם שקטנים יותר, בחתך של משיבים יהודים וערבים (67% מהערבים ו-58% מהיהודים מתנגדים לשינוי המוצע; ראו בתרשים 5), כמו גם בחתך של גברים ונשים (66% מהנשים ו-53% מהגברים מתנגדים לשינוי המוצע; ראו בתרשים 6).

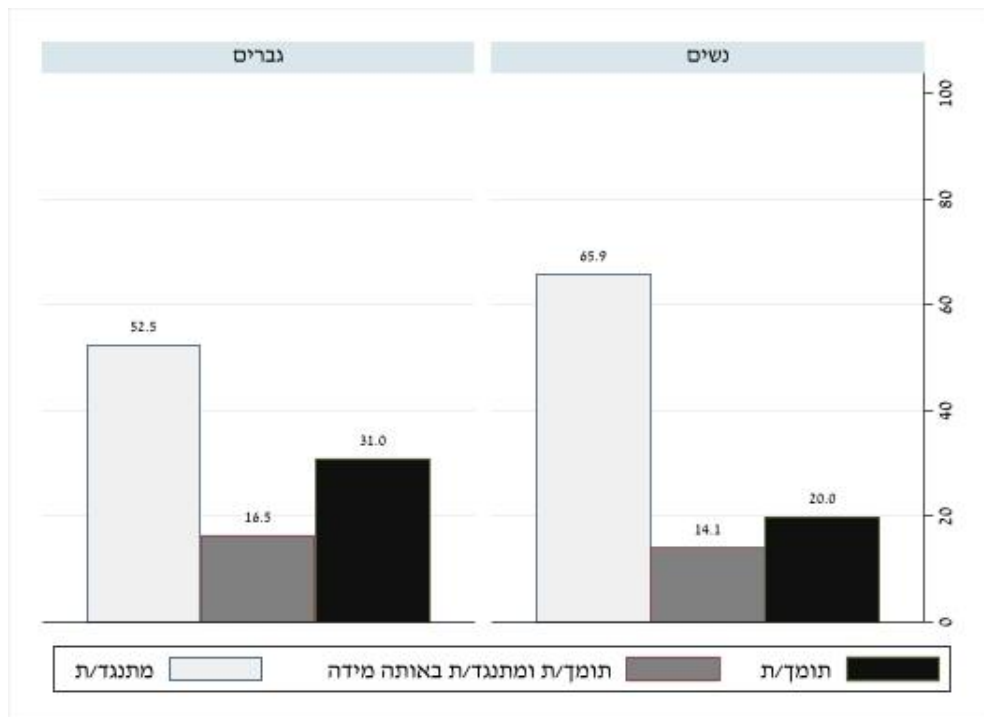

תרשים 5. עמדה ביחס לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים, בחתך לאום (יהודים וערבים)

מקרא. הסקאלה נעה באחוזים מ-0 ל-100.

תרשים 6. עמדה ביחס לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים, בחתך מגדרי (גברים ונשים)

מקרא. הסקאלה נעה באחוזים מ-0 ל-100.

פסיקת בג"צ בנוגע לאריה דרעי ועמדות ביחס לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים:

סקר זה, אשר הופץ ב-16 בינואר 2023, נועד בתחילה לכלול 800 משיבים. עם זאת, דקות ספורות לאחר השעה 16:00 ביום רביעי ה-18 בינואר, 2023 – ולאחר ש-739 משיבים כבר ענו על הסקר שלנו – פורסמה פסיקת בג"צ אשר פסלה את אריה דרעי מלכהן כשר הפנים ושר המשפטים.¹¹ כדי לבחון האם פסיקת בג"צ זו השפיעה על עמדות הציבור הישראלי בנוגע לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים (ושאלות אחרות אשר אינן מופיעות במסמך זה), בקשנו מחברת הסקרים לדגום עוד 600 משיבים יהודים ו-100 משיבים ערבים, תוך שמירה על מכסות קבועות בנוגע לקבוצות גיל, מגדר, אזור בארץ, ומידת הדתיות של המשיבים היהודים.

ממצאי הסקר שלנו מראים כי לפסיקת בג"צ, אשר פסלה את אריה דרעי מלכהן כשר, לא הייתה השפעה על עמדות הישראלים בנוגע לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים בכלל המדגם, לצד השפעה קלה, בכיוונים מנוגדים, בקרב חלק מהקבוצות הפוליטיות והחברתיות השונות.

ראשית, הן לפני פסיקת בג"צ והן לאחריה, 59% מהישראלים התנגדו לשינוי המוצע להרכב הוועדה למינוי שופטים—59.0% לפני הפסיקה ו-59.1% לאחריה. ובאופן דומה, לפני פסיקת בג"צ כרבע מהישראלים (25.4%) תמכו בשינוי זה וכך גם לאחריה (25.8%). הן לפני והן אחרי הפסיקה, כ-15% תמכו והתנגדו לשינוי באותה מידה (15.6% לפני הפסיקה ו-15.1% לאחריה). הבדלים אלו אינם מובהקים סטטיסטית ($\chi^2(2)=0.06$; $p=.969$).¹² כלומר, בקרב כלל המדגם לא הייתה לפסיקת בג"צ כל השפעה ביחס לשינוי המוצע להרכב הוועדה למינוי שופטים.

בחלוקה לפי מצביעי הקואליציה ומצביעי האופוזיציה, נרשמה בקרב שתי קבוצות אלו מעט יותר התנגדות לשינוי המוצע בהרכב הוועדה למינוי שופטים לאחר פסיקת בג"צ. בקרב מצביעי הקואליציה, 53% תמכו בשינוי לפני הפסיקה, לעומת 50% שתמכו בשינוי לאחריה. מנגד, 26% התנגדו לשינוי לפני הפסיקה ו-28% לאחריה. הבדלים אלו אינם מובהקים סטטיסטית ($\chi^2(2)=0.60$; $p=.740$).¹³ באופן מעניין, בקרב מצביעי האופוזיציה נרשמה עליה מעט משמעותית יותר בהתנגדות לשינוי המוצע לאחר פסיקת בג"צ: 82% ממצביעי האופוזיציה התנגדו לשינוי לפני הפסיקה ו-89% לאחריה, בזמן ש-6% תמכו בשינוי לפני הפסיקה, לעומת 5% לאחריה. הבדלים אלו הם אף מובהקים סטטיסטית ($\chi^2(2)=7.67$; $p=.022$).^{14,15}

בחלוקה לפי מצביעי מפלגות ספציפיות, נמצא כי בקרב מצביעי ליכוד נרשמה עליה קלה (אך לא מובהקת סטטיסטית) של 3 אחוזים בתמיכה בשינוי המוצע לאחר פסיקת בג"צ (מ-39% ל-42%) לצד ירידה דומה בהתנגדות לשינוי (מ-35% ל-32%); בקרב מצביעי הציונות הדתית-עצמה יהודית לא

¹¹ ראו למשל כאן.

¹² ולמרות שלא נכללו בניתוח זה, הן לפני והן אחרי הפסיקה 12% מכלל המדגם ענו "לא יודעת".

¹³ ולמרות שלא נכללו בניתוח זה, הן לפני והן אחרי הפסיקה 11% ממצביעי הקואליציה ענו "לא יודעת".

¹⁴ ולמרות שלא נכללו בניתוח זה, הן לפני והן אחרי הפסיקה 7% ממצביעי האופוזיציה ענו "לא יודעת".

¹⁵ באופן מעניין, ולא צפוי, בקרב משיבים בסקר אשר לא הצביעו לאחת ממפלגות האופוזיציה או הקואליציה, נרשמה לאחר פסיקת בג"צ ירידה בהתנגדות לשינוי המוצע בהרכב הוועדה: מ-73.0% שהתנגדו ל-58.8% שהתנגדו. לא נרשם שינוי משמעותי בקרב קבוצה זו ביחס לתמיכה בשינוי המוצע: 13.5% תמיכה לפני הפסיקה ו-11.8% תמיכה לאחר מכן. הבדלים אלו מתקרבים למובהקות סטטיסטית ($\chi^2(2)=4.79$; $p=.091$), הגם שישנם רק 125 משיבים כאלו בכלל המדגם.

נרשם שינוי בתמיכה בשינוי המוצע לאחר פסיקת בג"צ (56% לפני הפסיקה ואחריה). באופן מפתיע, בקרב מצביעי ש"ס דווקא נרשמה ירידה של מספר אחוזים בתמיכה בשינוי המוצע לאחר פסיקת בג"צ, מ-61% תמיכה ל-52% תמיכה, וירידה דומה נרשמה גם בקרב מצביעי יהדות התורה לאחר פסיקת בג"צ מ-90% תמיכה ל-77% תמיכה (בשני המקרים השינוי הוא לא מובהק סטטיסטית).

גם בבחינות נוספות שערכנו – לפי הזדהות עצמית אידיאולוגית ובחלוקה לפי מידת דתיות בקרב משיבים יהודים – לא נמצאו השפעות מובהקות לפסיקת בג"צ על עמדות בנוגע לשינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים.

נציין, כי ייתכנו הבדלים מסוימים בין משיבים שענו לפני ואחרי פסיקת בג"צ בהיבטים פוליטיים וסוציו-דמוגרפיים שונים. הבדלים אלו, בין אם בכלל המדגם ובין אם בקרב קבוצות פוליטיות וחברתיות שונות, יכולים להשפיע על הממצאים שצוינו לעיל. לאור זאת, ערכנו מספר ניתוחים סטטיסטיים מורכבים יותר שנועדו להפחית את החשש מאפשרות זו.¹⁶ הממצאים מניתוחים אלו (אשר אינם מוצגים כאן) מעלים תמונה דומה: הן בקרב כלל המדגם, הן בקרב מצביעי הקואליציה ומצביעי האופוזיציה, והן בחתך של הגדרה עצמית אידיאולוגית על ציר ימין-שמאל, פסיקת בג"צ בנוגע לאריה דרעי לא הובילה לעליה או ירידה מובהקת בתמיכה ב, או התנגדות לשינוי הרכב הוועדה.

¹⁶ בפרט, (1) רגרסיה ליניארית עם פיקוח על משתני בקרה שונים; ו-(2) השיטה של "מתן משקולות מחדש" (reweighting) בהתבסס על טכניקת ה-Entropy Balancing של Hainmueller (2012), באמצעותה קבוצות שונות "הונדסו" באמצעות אלגוריתם כך שהן תהיינה מאוזנות במשתני בקרה שונים.

נספח - מתודולוגיה:

צוות המכון לחירות ואחריות בבית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה באוניברסיטת רייכמן הכין את השאלות לסקר וניתח לאחר מכן את הנתונים. הסקר נערכו על ידי חברת iPanel, אשר עורכת סקרים מקוונים בישראל. הסקר נערך בתאריכים 16–22 בינואר 2023. הנתונים בסקר נאספו באופן מקוון.

במצטבר, 1,463 משיבים בני 18 ויותר השלימו את הסקר. מתוכם, 1,203 משיבים יהודים ו-256 משיבים ערבים.¹⁷ טעות הדגימה המרבית לכלל מדגם הינה 2.6% ברמת ביטחון של 95%.

המשיבים היהודים מהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה היהודית הבוגרת בישראל, בפילוח של מגדר, קבוצות גיל, מחוז בארץ, ומידת דתיות. בנוסף, המשיבים הערבים מהווים מדגם שהינו קרוב לזה המייצג את האוכלוסייה הערבית הבוגרת בישראל בפילוח של מגדר, קבוצות גיל, מחוז בארץ, ומידת דתיות, כאשר ישנה דגימת חסר של משיבים גברים, משיבים מאזור הדרום, ומשיבים בני 40 ומעלה.

סטטיסטיקה תיאורית בסיסית של המשיבים בסקר על פני מספר משתנים בולטים מוצגת להלן בטבלה 1, כאשר מוצגת השוואה לנתוני סקר הבחירות בישראל¹⁸ (Israeli National Election Study) ממרץ 2021, שזהו הסקר ההסתברותי המייצג העדכני ביותר הכולל נתונים דומים. ניתן לראות כי ישנן סטיות קלות ביותר בין הסקר שערכנו בינואר 2023 לבין נתוני סקר מרץ 2021 של ה-INES בכל הנוגע לשיעור היהודים, נשים, ובעלי השכלה אקדמית במדגם. המשיבים במדגם שלנו הינם, בממוצע, גם צעירים יותר מאשר מדגם ה-INES. ובנוסף, ישנה דגימת חסר קלה של חילונים ואלו בעלי אידיאולוגיה שמאלנית, וזאת לצד דגימת יתר קלה של משיבים מהמרכז האידיאולוגי ודגימת יתר מעט יותר משמעותית של משיבים מסורתיים.

¹⁷ השאלון תורגם לערבית כך שמשויבים ערבים יכולים היו לבחור אם לענות על השאלון בעברית או בערבית.
¹⁸ ראו בכתובת הזו: <https://www.tau.ac.il/~ines>

טבלה 1. סטטיסטיקה תיאורית של המשיבים בסקר הנוכחי עם השוואה לסקר ה- INES מ-2021

סקר הבחירות בישראל – מרץ 2021	סקר ינואר 2023	
47.3 (18.0)	40.8 (14.9)	גיל (ממוצע, סטיית תקן)
52.2%	50.5%	נשים (שיעור במדגם)
81.4%	82.5%	יהודים (שיעור במדגם)
47.8%	46.2%	השכלה אקדמית כלשהי (שיעור במדגם)
		מידת דתיות (שיעור מקרב היהודים במדגם)
50.7%	42.8%	חילוני
26.9% ¹⁹	36.2%	מסורתית
12.0%	11.0%	דתי-לאומי
10.4%	10.0%	חרדי
		הגדרה עצמית: ימין-שמאל אידיאולוגי (שיעור במדגם)
51.1%	50.2%	ימין
22.8%	28.7%	מרכז
26.1%	21.2%	שמאל

מקרא: השאלה שבחנה הגדרה עצמית על ציר ימין-שמאל אידיאולוגי כללה שבע אפשרויות תשובה, כאשר 1 משמעו ימין, 4 משמעו מרכז, ו-7 משמעו שמאל. אלו שענו 1-3 הוגדרו כ-"ימין", אלו שענו 4 הוגדרו "מרכז", ואלו שענו 5-7 הוגדרו "שמאל".

¹⁹ קטגוריה זו כוללת הן משיבים שענו שהם "מסורתיים, דתיים" והן משיבים שענו שהם "מסורתיים, לא כל כך דתיים".